നാരദപുരാണമ്- പൂർവാർധഃ/അധ്യായഃ 53

< നാരദപുരാണമ്- പൂർവാർധഃ

സനംദന ഉവാച ..
നിരുക്തം തേ പ്രവക്ഷ്യാമി വേദം ശ്രോത്രാംഗമുത്തമമ് ..
തത്പംചവിധമാഖ്യാതം വൈദികം ധാതുരൂപകമ് .. 53-1 ..

ക്വചിദൂർണാഗമസ്തത്ര ക്വചിദ്വർണവിപര്യയഃ ..
വികാരഃ ക്വാപി വർണാനാം വർണനാശഃ ക്വചിന്മതഃ .. 53-2 ..

തഥാ വികാരനാശാഭ്യാം വർണാനാം യത്ര നാരദ ..
ധാതോര്യോഗാതിശയീ ച സംയോഗഃ പരികീർതിതഃ .. 53-3 ..

സിദ്ധേദ്വർണാഗമാദ്ധംസഃ സിംഹോ വർണവിപര്യയാത് ..
ഗൂഢോത്മാ വർണവികൃതേർവർണനാംശാത്പൃഷോദരഃ .. 53-4 ..

ഭ്രമരാദുഷു ശബ്ദേഷു ജ്ഞേയോ യോഗോ ഹി പഞ്ചമഃ ..
ബഹുലം ഛന്ദസീത്യുക്തമത്ര വാച്യം പുനർവസൂ .. 53-5 ..

നഭസ്വദ്വൃഷണശ്ചൈവാപരസ്മൈപദി ചാപി ഹി ..
പരം വ്യവഹിതാശ്ചാപി ഗതിസംജ്ഞാസ്തഥാ ഹി ആ .. 53-6 ..

വിഭക്തീനാം വിപര്യാസോ യഥാ ദധനാ ജുഹോതി ഹി ..
അഭ്യുത്സാദയാമകേതുർധ്വനയീത്പ്രമുഖാസ്തഥാ ..
നിഷ്ടർക്യാന്ദ്യാസ്തഥോക്താശ്ച ഗൃഭായേത്യാദികാസ്തഥാ .. 53-7 ..

സുപ്തിങുപഗ്രഹലിംഗനരാണാം കാലഹലൂചൂസ്വരകർതൃയഡാം ച ..
വ്യത്യയമിച്ഛതി ശാസ്രകൃദേഷാം സോഽപി ച സിദ്ധ്യതി ബാഹുലകേന .. 53-8 ..

രാത്രീ വിമ്ബീ ച കദ്രൂശ്ചാവിഷ്ട്വൗ വാജസനേയിനഃ .. 53-9 ..

കർണേഭിശ്ച യശോഭാഗ്യ ഇത്യാദ്യാശ്ചതുരക്ഷരമ് ..
ദേവാസോഽഥോ സർവദേവതാതിത്വാവത ഇത്യപി .. 53-10 ..

ഉഭയാവിന മാദ്യാശ്ച പ്രലയാദ്യാശ്ച സ്തൃചം തഥാ ..
അപസ്പൃധേഥാം നോ അവ്യാദായോ അസ്മാന്മുഖാസ്തഥാ .. 53-11 ..

സഗർഭ്യോസ്ഥാപദീ ഋത്വ്യോരജിഷ്ടം ത്രിപംചകമ് ..
ഹിരണ്യയേന നരം ച പരമേ വ്യോമനിത്യപി .. 53-12 ..

ഉർവിയാ സ്വപ്രയാ വാരവധ്വാദദുഹവൈവധീ ..
യജധ്യൈനമേമസി ച സ്നാത്വീ ഗത്വാ പചാസ്ഥഭൗഃ .. 53-13 ..

ഗോനാംചാപരിഹ്രവൃത്താശ്ചാതുരിർഗ്രസിതാദികാ ..
പശ്യേദധദ്ബ്രഭൂഥാപി പ്രമിണാംതിത്യവീവൃധത് .. 53-14 ..

മിത്രയുശ്ച ദുരസ്വാ വാ ഹാത്വാ സുധിതമിത്യപി ..
ദധർത്യാദ്യാ സ്വവദ്ഭിശ്ച സസൂവേതി ച ധിഷ്വ ച .. 53-15 ..

പ്രപ്രായം ച ഹരിവതേക്ഷണ്വതഃ സുപർഥിതരഃ ..
രഥീതരീ നസതാദ്യാ അമ്നർഭുവരഥോ ഇതി .. 53-16 ..

ബ്രൂഹ്യാദ്യാദേഃ പരസ്യാപ്യൗ ശ്രാവയേത്യാദികേ പ്ലുതഃ ..
ദാശ്വാംശ്വ സ്വതവാന്യാപൗത്രിഭിഷ്ട്വം ച നൃഭിഷ്ടുതഃ .. 53-17 ..

അഭീഷുണ ളുതാവാഹം നൃഷീദന്നൃമണാ അപി ..
ചതുർവിധാദ്ബാഹുലകാത്പ്രവൃത്തേരപ്രവൃത്തിതഃ .. 53-18 ..

വിഭാഷയാന്യഥാഭാവാത്സർവം സിദ്ധ്യേഞ്ച വൈദികമ് ..
ഭൂവാദ്യാ ധാതവോ ജ്ഞേയാഃ പരസ്മൈപദിനസ്സ്മൃതാഃ .. 53-19 ..

ഏധാദ്യാ ആത്മനേഭാഷാ ഉദാത്താഃ ഷട്ത്രിംശസംഖ്യകാഃ ..
അതാദയോഽഷ്ടത്രിംശഞ്ച പരസ്മൈപദിനോ മുനേ .. 53-20 ..

ലോകൃപൂർവാ ദ്വിചത്വാരിംശദുക്താ ച ഹ്യാത്മനേ പദേ ..
ഉദാത്തേതരതു പംചാശത്ഫക്കാദ്യാഃ പരികീർതിതാഃ .. 53-21 ..

വർചാദ്യാ അനുദാത്തേത ഏകവിംശതിരീരിതാഃ ..
ഗുപാദയോ ദ്വിചത്വാരിംശദുദാത്തേതാഃ സമീരിതാഃ .. 53-22 ..

ധിണ്യാദയോഽനുദാത്തേതോ ദശ പ്രോക്താ ഹി ശാബ്ദികൈഃ ..
അണാദയോപ്യുദാത്തേതഃ സപ്തവിംശതിധാതവഃ .. 53-23 ..

അമാദയഃ സമുദ്ദിഷ്ടാശ്ചതുർസ്രിംശദ്ധിശാബ്ദികൈഃ ..
ദ്വിസപ്തതിമിതാ മവ്യമുഖാശ്ചോദാത്തബംധനാ .. 53-24 ..

സ്വാരിതേദ്ധാവുധാതുസ്തു ഏക ഏവ പ്രകീർതിതഃ ..
ക്ഷുധാദയോഽനുദാത്തേതോ ദ്വിഷപംചാശദുദാഹൃതാഃ .. 53-25 ..

ഘുഷിരാദ്യാ ഉദാത്തതോഽഷ്ടാശീതിർധാതവോ മതാഃ ..
ദ്യുതാദ്യാ അനുദാത്തേതോ ദ്വാവിംശതിരതോ മതാഃ .. 53-26 ..

ഷിതസ്രയോദശ ഘടാദിഷ്വേനുദത്തേത ഈരിതഃ ..
തതോ ജ്വലദുദാത്തേതോ ദ്വിപംചാശന്മിതാസ്തഥാ .. 53-27 ..

സ്വരിതേദ്രാജ്യസംപ്രോക്ത സ്തനഹേഭ്രാജ്യതസ്രയഃ ..
അനുദാത്തേത അഖ്യാതോ ഭാദ്യുതാത്താ ഇതഃ സ്യമാത് .. 53-28 ..

സഹോऽനുദാത്തേദേകസ്തു രമൈകോऽപ്യാത്മനൈപദീ ..
സദസ്രയ ഉദാത്തേതഃ കുചാദ്വേദാ ഉദാത്ത ഇത് .. 53-29 ..

സ്വരിതേതഃ പഞ്ചത്രിംശദ്ധിക്കാദ്യാശ്ച തതഃ പരമ് ..
സ്വരിതേച്ഛിഞ്ഭൃഞാദ്യാശ്ചത്വാര സ്വരിതേത്തതഃ .. 53-30 ..

ധേടഃ പരസ്മൈപദിനഃ ഷട്ചത്വാരിംശദുദീരിതാഃ ..
അഷ്ടാദശ സ്മിങാദ്യാസ്തു ആമനേപദിനോ മതാഃ .. 53-31 ..

തതസ്രയോऽനുദാത്തേതഃ പൂങാദ്യാഃ പരികീർതിതാഃ ..
ഹൃപരസ്മൈപദീ ചാത്മനേഭാഷാസ്തു ഗുപാത്രയഃ .. 53-32 ..

രഭദ്യബ്ദയനുദാത്തേതോ ഞിക്ഷ്വിദോതാത്ത ഇന്മതഃ ..
പരസ്മൈപദിനഃ പംച ദശ സ്കംമ്ഭ്വാദയസ്തഥാ .. 53-33 ..

കിതധാതുരുദാത്തേഞ്ച ദാനശാനോഭയാത്മകൗ ..
സ്വരിതേതഃ പചാദ്യംകാഃ പരസ്മൈപദിനോ മതാഃ .. 53-34 ..

സ്വരിതേതസ്ത്രയശ്ചൈതൗ വദവചീ പരിഭാഷിണൗ ..
ഭ്വാദ്യാ ഏതേ ഷഡധികം സഹസ്രം ധാതവോ മതാഃ .. 53-35 ..

പരസ്മൈപദിനഃ പ്രോക്താ വദാശ്ചാപി ഹനേതി ച ..
സ്വരിതേതോ ദ്വിഷാദ്യാസ്തു ചത്വാരോ ധാതവോ മതാഃ .. 53-36 ..

ചക്ഷിങേകഃ സമാഖ്യാതോ ധാതുരത്രാത്മനേപദീ ..
ഇരാദയോऽനുദാത്തേതോ ധാതവസ്തു ത്രയോദശ .. 53-37 ..

ആത്മനേപദിനൗ പ്രോക്തൗ ഷൂങ്ശീങ്ദ്വൗ ശാബ്ദികൈർമുനേ ..
പരസ്മൈപദിനഃ പ്രോക്താ ഷുമുഖാഃ സപ്ത ധാതവഃ .. 53-38 ..

സ്വരിതേദുർണുഞാഖ്യാതോ ധാതുരേകോ മുനീശ്വര ..
ഘുമുഖാസ്ത്രയ ഉദ്ദിഷ്ടാഃ പരസ്മൈപദിനസ്തഥാ .. 53-39 ..

ഷ്ടുഞേകസ്തു സമാ ഖ്യാതഃ സ്മൃതേ നാരദ ശാബ്ദികൈഃ ..53-40 ..

അഷ്ടാദശ രാപ്രഭൃതയഃ പരസ്മൈപദിനഃ സ്മൃതാഃ ..
ഇങാത്മനേപദീ പ്രോക്തോ ധാതുർനാരദ കേവലഃ . 53-41 ..

വിദാദ യസ്തു ചത്വാരഃ പരസ്മൈപദിനോ മതാഃ ..
ഞിഷ്വപ്ശയേ സമുദ്ദിഷ്ടഃ പരസ്മൈപദികസ്തഥാ .. 53-42 ..

പരസ്മൈപദിനശ്ചൈവ തേ മയോക്താഃ സ്യമാദയഃ ..
ദീധീങ്വേങ്സ്മൃതൗ ധാതൂ ആത്മനേപദിനൗ മുനേ .. 53-43 ..

പ്രഥാദയസ്ത്രയശ്ചാപി ഉദാത്തേതഃ പ്രകീർതിതാഃ ..
ചർകരീതം ച ഹ്നുങ് പ്രോക്തോഽനുദാത്തേന്മുനിസത്തമ .. 53-44 ..

ത്രിസപ്തതി സമാഖ്യാതാ ധാതവോഽദാദികേ ഗണേ ..
ദാദയോ ധാതവോ വേദാഃ പരസ്മൈപദിനോ മതാഃ .. 53-45 ..

സ്വരിതേദ്വൈ ഭൃഞാഖ്യാത ഉദാത്തേഢാക് പ്രകീർതിതഃ ..
മാങ്ഹാങ്ദ്വാവനുദാത്തേതൗ സ്വരിതേദ്ദാനധാതുഷു .. 53-46 ..

വാണിതിരാദ്യാസ്ത്രയശ്വാപി സ്വരിതേത ഉദാഹൃതാഃ ..
ഘൃമുഖാ ദ്വാദശ തഥാ പരസ്മൈപതിനോ മതാഃ .. 53-47 ..

ദ്വാ□□□ശതിരിഹോദ്ദിഷ്ടാ ധാതവോ ഹ്വാദികേ ഗണേ ..
പരസ്മൈപദിനഃ പ്രോക്താ ദിവാദ്യാഃ പംചവിംശതിഃ .. 53-48 ..

ആത്മനേപദിനൗ ധാതൂ ഷൂങ്ദൂങ്ദ്വാവപി നാരദ ..
ഓദിതഃ പൂങ്മുഖാഃ സപ്ത ആത്മനേദപിനോ മതാഃ .. 53-49 ..

ആത്മനേപദിനോ വിപ്ര ദീങ്മുഖാസ്ത്വിഹ കീർതിതാഃ ..
സ്യതിപ്രഭൃതയോ വേദാഃ പരസ്മൈപദിനോ മതാഃ .. 53-50 ..

ജന്യാദയഃ പംചദശ ആത്മനേപദിനോ മുനേ ..
മൃഷാദ്യാഃ സ്വരിതേതസ്തു ധാതവഃ പംച കീർതിതാഃ .. 53-51 ..

ഏകാദശ പദാദ്യാസ്തു ഹ്യാത്മനേപദിനോ മതാഃ ..
രാധോഃ കർമക ഏവാത്ര വൃദ്ധൗ സ്വാദിചുരാദികേ .. 53-52 ..

ഉദാത്തേതസ്തുദാദ്യാസ്തു ത്രയോദശ സമീരിതാഃ ..
പരസ്മൈപദിനോഽഷ്ടാത്ര രധാദ്യാഃ പരികീർതിതാഃ .. 53-53 ..

സമാദ്യാശ്ചാപ്യുദാത്തേതഃ ഷട്ചത്വാരിംശദുദീരിതാഃ ..
ചത്വാരിശച്ഛതം ചാപി ദിവാദൗ ധാതവോ മതാഃ .. 53-54 ..

സ്വാദയഃ സ്വരിതേത്തോംകാ ധാതവഃ പരികീർതിതാഃ ..
സപ്താഖ്യാതോ ദുനോതിസ്തു പരസ്മൈപദിനോ മുനേ .. 53-55 ..

അഷ്ടിഘാവനുദാത്തേതൗ ധാതൂ ദ്വൗ പരികീർതിതൗ ..
പരസ്മൈപദിനസ്ത്വത്ര തികാദ്യാസ്തു ചതുർദശ .. 53-56 ..

ദ്വാത്രിംശദ്ധാതവഃ പ്രോക്താ വിപ്രേന്ദ്ര സ്വാദികേ ഗണേ ..
സ്വരിതേതഃ ഷങാഖ്യാതാസ്തുദാദ്യാ മുനിസത്തമ .. 53-57 ..

ഌഷ്യുദാത്തേജ്ജുഷീപൂർവാ അത്മനേപദിനോർണവാഃ ..
വ്രശ്ചാദയ ഉദാത്തേതഃ പ്രോക്താഃ പംചാധികം ശതമ് .. 53-58 ..

ഗൂര്യുദാത്തേദിഹോദ്ദിഷ്ടോ ധാതുരേകോ മുനീശ്വര ..
ണൂമുഖാശ്ചൈവ ചത്വാരഃ പരസ്മൈപദിനോ മതാഃ .. 53-59 ..

കുണാഖ്യാതോനുദാത്തേഞ്ച കുടാദ്യാഃ പൂർതിമാഗതാഃ ..
പൃങ് മൃങ് ചാത്മനേഭാഷൗ ഷട് പരസ്മൈപദേ രിപേഃ .. 53-60 ..

ആത്മനേപദിനോ ധാതൂ ദൃങ്ധൃങ്ദ്വൗ ചാപ്യുദാഹൃതൗ ..
പ്രച്ഛാദിഷോഡശാഖ്യാതാഃ പരസ്മൈപദിനോ മുനേ .. 53-61 ..

സ്വരിതേതഃ ഷട് തതശ്ച പ്രോക്താ മിലമുഖാ മുനേ ..
കൃതീപ്രഭൃതയ ശ്ചാപി പരസ്മൈപദിനസ്രയഃ .. 53-62 ..

സപ്ത പംചാശദധികാസ്തുദാദൗ ധാതവഃ ശതമ് ..
സ്വരിതേതോ രുധോനംദാ പരസ്മൈഭാഷിതഃ കൃതീ .. 53-63 ..

ഞിഇംധീതോഽനുദാതേതസ്രയോ ധാതവ ഈരിതാഃ ..
ഉദാത്തേതഃ ശിഷപിഷരുധാദ്യാഃ പംചവിംശതിഃ .. 53-64 ..

സ്വരിതേതസ്തനോഃ സപ്ത ധാതവഃ പരികീർതിതാഃ ..
മനുവന്വാത്മനേഭാഷൗ സ്വരിതേത്ത്കൃഞുദാഹൃതഃ .. 53-65 ..

തതോ ദ്വൗ കീർതിതൗ വിപ്ര ധാതവോ ദശ ശാബ്ദികൈഃ ..
ക്യാദ്യാഃ സപ്തോഭയേഭാഷാഃ സൗത്രാഃ സ്തംഭ്വാദികാസ്തഥാ .. 53-66 ..

പരസ്മൈപദിനഃ പ്രോക്താശ്ചത്വാരോഽപി മുനീശ്വര ..
ദ്വാവിംശതിരുദാത്തേതഃ കുധാദ്യാ ധാതവോ മതാഃ .. 53-67 ..

വൃങ്ങാത്മനേപദീ ധാതുഃ ര്ശ്രഥാദ്യാശ്ചൈകവിംശതിഃ ..
പരസ്മൈപദിനശ്ചാഥ സ്വരിതേദ്ഗ്രഹ ഏവ ച .. 53-68 ..

ക്ര്യാദികേഷു ദ്വിപംചാശദ്ധാതവഃ കീർതിതാ ബുധൈഃ ..
ചുരാദ്യാ ധാതവോ ഞ്യംതാ ഷട്ര്ത്രിംശദധികഃ ശതമ് .. 53-69 ..

ചിത്യാദ്യഷ്ടാദശാഖ്യാതാ ആത്മനേപദിനോ മുനേ ..
ചർചാദ്യാ ആധൃഷീയാസ്തു പ്യംതാ വാ പരികീർതിതാഃ .. 53-70 ..

അദംതാ ധാതവശ്ചൈവ ചത്വാരിംശത്തഥാഷ്ടം ച ..
പദാദ്യാസ്തു ദശ പ്രോക്താ ധാതവോ ഹ്യാത്മനേപദേ .. 53-71 ..

സൂത്രാദ്യാ അഷ്ട ചാപ്യത്ര ഞ്യന്താ പ്രോക്താ മനീഷിഭിഃ ..
ധാത്വർഥേ പ്രാതിപദികാദ്വഹുലം ചേഷ്ടവന്മതമ് .. 53-72 ..

തത്കരോതി തദാചഷ്ടേ ഹേതുമത്യപി ണിർമതഃ ..
ധാത്വർഥേ കർതൃകരണാഞ്ചിത്രാദ്യാശ്ചാപി ധാതവഃ .. 53-73 ..

അഷ്ട സംഗ്രാമ ആഖ്യാതോഽനുദാത്തേച്ഛബ്ദികൈർബുധൈഃ ..
സ്തോമാദ്യാഃ ഷോഡശ തഥാ അംദതസ്യം നിദർശനമ് .. 53-74 ..

തഥാ ബാഹുലകാദന്യേ സൗത്രലൗകികവൈദികാഃ ..
സർവേ സർവഗണീയാശ്ച തഥാനേകാർഥവാചിനഃ .. 53-75 ..

സനാദ്യംതാ ധാതവശ്ച തഥാ വൈ നാമധാതവഃ ..
ഏവമാനംത്യമുദ്ഭാവ്യം ധാതൂനാമിഹ നാരദ ..
സംക്ഷേപോഽയം സമുദ്ദിഷ്ടോ വിസ്തരസ്തത്ര തത്ര ച .. 53-76 ..

ഊദൃദംതൈര്യൗതി രുക്ഷ്ണുശൂങ്സ്നുനുക്ഷുശ്വിഡീങ്ശ്രിഭിഃ ..
വൃങ്വൃഞ്ഭ്യാം ച വിനൈകാചോഽജംതേഷു നിഹതാഃ സ്മൃതാഃ .. 53-77 ..

ശക്ലൃപചൂമുചാശ്രച്വച്വിച്സിച്പ്രച്ഛിത്യജ്നിജിർ ഭജഃ ..
ഭഞ്ജ്ഭുജ്ഭ്രസ്ജ്മത്ജിയജ്യുജ്രുജ്രഞ്ജവിജിർസ്വഞ്ജിസഞ്ജ്സൃജഃ .. 53-78 ..

അദക്ഷുദ്ഖിദ്ഛിദ്തുദിനുദഃ പദ്യഭിദ്വിദ്യതിർവിനദ് ..
ശദ്സദീ സ്വിദ്യതിസ്സ്കന്ദിർഹദീ ക്രുധ്ക്ഷുധിബുധ്യതീ .. 53-79 ..

ബംധിര്യുധിരുധീരാധിവ്യധ്ശുധഃ സാധിസിധ്യതീ ..
മന്യഹന്നാപ്ക്ഷിപ്ഛുപിതപ്തിപസ്തൃപ്യതിദൃപ്യതീ .. 53-80 ..

ലിബ്ലുവ്വപൂശപ്സ്വപൂസൃപിയഭരഭഗമ്നമ്യമോ രഭിഃ ..
ക്രുശിർദംശിദിശീ ദൃശ്മൃശ്രിരുശ്ലിശ്വിശ്സ്പൃശഃ കൃഷിഃ .. 53-81 ..

ത്വിഷ്തുഷ്ദുഷ്പുഷ്യപിഷ്വിഷ്ശിഷ്ശുഷ്ശ്ലിഷ്യതയോ ഘസിഃ ..
വസതിർദഹദിഹിദുഹോ നഹ്മിഹ്രുഹ്ലിഹ്വഹിസ്തഥാ .. 53-82 ..

അനുദാത്താ ഹലംതേഷു ധാതവോ ദ്വ്യധികം ശതമ് ..
ചാദ്യാ നിപാതാ ഗവയഃ പ്രാദ്യാ ദിഗ്ദേശകാലജാഃ .. 53-83 ..

ശബ്ദാഃ പ്രോക്താ ഹ്യനേകാർഥാഃ സർവലിംഗാ അപി ദ്വിജ ..
ഗണപാഠഃ സൂത്രപാഠോ ധാതുപാഠസ്തഥൈവ ച .. 53-84 ..

പാഠോനുനാസികാനാം ച പരായണമിഹോച്യതേ ..
ശബ്ദാഃ സിദ്ധാ വൈദികാസ്തു ലൗകികാശ്ചാപി നാരദ .. 53-85 ..

ശബ്ദപാരായണം തസ്മാത്കാരണം ശബ്ദസംഗ്രഹേ ..
ലഘുമാർഗേണ ശബ്ദാനാം സാധൂനാം സംനിരൂപണമ് .. 53-86 ..

പ്രകൃതിപ്രത്യയാദേശലോപാഗമമുഖൈഃ കൃതമ് .. 53-87 ..

ഇത്ഥമേതത്സമാഖ്യാതം നിരുക്തം കിംചിദേവതേ ..
കാത്സ്ന്യേർന വക്തുമാനംത്യാത്കോഽപിശക്തോ ന നാരദ .. 53-88 ..

ഇതി ശ്രീബൃഹന്നാരദീയപുരാണ പൂർവഭാഗേ ബൃഹദുപാഖ്യാനേ ദ്വിതീയപാദേ നിരുക്തലക്ഷണനിരൂപണം നാമ ത്രിപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ..
